

meget stærkt, thi jeg tror, at enhver, der har været Lærer, vil tiltræde den Betragtning, at han aldrig har kunnet undervise som den Lærer, han egentlig er, og som den Personlighed, han egentlig er, naar der var andre til Stede i Klassen end Børnene. Jeg maa her protestere mod et Udtryk af det ærede Medlem fra Vejle (Nørgaard). Han mente — i hvert Fald saa vidt jeg forstod ham —, at man burde kalde Tilsynet vejledende. Nej, er der noget, man under ingen Betingelse bør kalde Tilsynet, er det vejledende eller raadgivende. Fremmede, hvis jeg maa bruge det Udtryk, bør ikke have Lov til ligesom at smaarode i Lærerens Undervisning. Den fremmede bør ikke uden videre kunne komme ind i Klassen, hvad enten det nu er en af Forældrene eller en anden; men han maa kunne faa Lov til at komme ind i Klassen og faa et Indtryk af, hvordan Læreren egentlig er. Man bør ogsaa i Sognet eller i Kommunen gennem Samtale med Børnene og gennem den aandelige Udvikling, de gennemgaa, kunne konstatere, hvordan Læreren er. Men udover det finder jeg ikke det er muligt at komme med en Undersøgelse af, hvordan Læreren er. Der er noget der, som man maa have paa Fornemmelsen, ganske som en Bank, naar den staar overfor en Mand, der søger Laan, tidt ikke ved, hvem han er, og hvilken økonomisk Modstandskraft han besidder, men dog med en vis Sikkerhed griber rigtigt med Hensyn til, hvad den skal yde en saadan Mand.

Jeg hævder altsaa, at et egentlig vejledende Tilsyn, der forstyrrer Læreren i hans daglige Gerning, kan man ikke gaa med til. Man vil maaske sige: Ja, men skal Tilsynet da fuldkommen spille Fallit ud over Ansættelse og Afskedigelse? Her til vil jeg sige, at der vist i selve Lovforslaget er anvist en god Udvej til, om jeg maa bruge det Udtryk, at stramme Læreren op. Hvis Læreren mangler Kundskaber eller praktisk Færdighed, ville de Instruktionskursus, som Lovforslaget foreslaar, kunne være af Betydning, og Lærerne have jo selv i Sommer vist Vejen i den Retning ved det Instruktionskursus, som er afholdt ovre ved Hobro. Lærerne have derved vist, at de have Forstaaelsen af, at de ikke ere færdige med den Seminariueddannelse, de have faaet ved det paagældende Seminarium. Men spørger man, om man ikke har nogen virkelig Opstrammelse for Læreren paa et helt andet Punkt, nemlig med Hensyn til Energi, maa jeg sige, at jeg tror, man

der staar ret hjælpeløs. Man kunde gerne have forsøgt det med den saakaldte Amtskonsulent, men man var ikke kommen nogen Vegne. Det blev sagt før af det ærede Medlem fra Nørresundby (S. Frederiksen), at Samvittigheden var det bedste Tilsyn. Ja, det er nu sat paa Spidsen, men jeg tror, at man kan sige en anden Ting, nemlig, at er der ikke een Gang for alle hos Læreren en Følelse af Ansvar for sin Gerning, vil intet Tilsyn med den daglige slidende, ofte opslidende Gerning, som Lærerens er, kunne stimulere en Lærer til virkelig at gøre, hvad der er hans Pligt. Det eneste virkelige Tilsyn, man har der, er Forældrene og det virkelige Kendskab til Lærerne. Man kunde spørge, hvor meget det er værd. Det kan være meget lidt værd, men Forældrene have alligevel saa stor Interesse i, at deres Børn komme frem i Verden, at de altid ere tilbøjelige til at overdrive Forlangendet om Kundskaber, det gælder sikkert i hvert Fald i en By som København. Jeg tror, at de ere alt for tilbøjelige til at overvurdere, hvad Kundskaber give, men der er selvfølgelig det rigtige i det, at der derved lægges et Pres paa Læreren. Jeg kunde være tilbøjelig til at sige som en Grundregel for Tilsynet fra Forældrenes Side overfor Læreren, at Forældrene faa den Lærer, som de fortjene, og længere kan man neppe nogen Sinds komme med Hensyn til at stimulere den Energi, som Læreren skal udvise. Jeg har fremsat denne noget teoretiske Betragtning, der navnlig har til Hensigt og Maal at frigøre Læreren, hvor han fortjener at være frigjort, nemlig i sin Gerning i det daglige Liv.

Jeg vil saa tilsidst kun berøre nogle ganske enkelte Punkter. Jeg kunde have Lyst til at udtale mig om den saakaldte Provstikonsulent, men da det er gjort saa tidt, og da jeg deler den Opfattelse, at han, for at bruge et Udtryk, der er brugt i den omtalte Artikel i "Tiden", hverken er Fugl eller Fisk, skal jeg ikke fordybe mig i det. Derimod vil jeg sige et Par Ord om § 9. I § 9 staar der, at Undervisningsplanen udarbejdes ved Skolekommissionens Foranstaltning efter Forhandling med Lærerraadet. Men hvor Skolen er saa lille, at der intet Lærerraad er, hvem skal der saa forhandles med? Ser man hen til § 32, ser det ud, som om man her ad indirekte Vej kan finde ud af det. I sidste Stykke staar der nemlig: „Naar en Skole kun har en eller to fastansatte Lærere, træder Erklæring fra enhver af disse i Stedet for Lærerraadets Erklæring.“ Jeg synes, der